

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 19 maj justerades.

§ 2 Anmälan om ny riksdagsledamot

Följande berättelse hade kommit in från Valprovsningsnämnden:

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamot

Till Valprovsningsnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att Yasmine Posio Nilsson (V) utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 7 juni 2017 sedan Hans Linde (V) avsagt sig uppdraget.

Valprovsningsnämnden har denna dag granskat beviset för den nya ledamoten och därvid funnit att det blivit utfärdat i enlighet med 14 kap. 28 § vallagen (2005:837).

Stockholm den 8 juni 2017

Svante O. Johansson

ersättare för ordföranden

/Mattias Andersson
sekreterare

§ 3 Fastställande av dag för riksmötets start 2017/18

Kammaren biföll riksdagsstyrelsens förslag att riksmötet 2017/18 skulle inledas *tisdagen den 12 september*.

§ 4 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2016/17:562

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:562 Hepatit C och strategin mot hiv
av Jenny Petersson (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 juni 2017.

Prot. 2016/17:122
9 juni

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade resor för Sr Strandhäll.
Stockholm den 7 juni 2017
Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

§ 5 Anmälan om faktapromemorior

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2016/17:FPM93 Ändringar i förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister *KOM(2017) 225, KOM(2017) 208* till finansutskottet

2016/17:FPM94 Förnyad kraft åt partnerskapet mellan Afrika och EU *JOIN(2017) 17* till utrikesutskottet

§ 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelse

2016/17:206 till socialförsäkringsutskottet

EU-dokument

KOM(2017) 275 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 2 september*.

KOM(2017) 277, KOM(2017) 278 och KOM(2017) 279 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 3 september*.

§ 7 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Utrikesutskottets betänkande och utlåtande

2016/17:UU10 Verksamheten i Europeiska unionen under 2016

2016/17:UU18 Vitbok om EU:s framtid

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

2016/17:SfU25 Ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd

2016/17:SfU20 Riksrevisionens rapport om sjukskrivning

2016/17:SfU22 Riksrevisionens rapport om arbetskraftsinvandring

Anf. 1 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Niklas Wykman har frågat arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson dels vilka åtgärder hon avser att vidta för att underlätta för fler att ta jobb på annan ort, dels varför regeringen dröjer med klartecken för bygget av en östlig förbindelse i Stockholm. Interpellationen har överlämnats till mig.

Regeringens prioriteringar är jobben, skolan och klimatet, och regeringens mål är att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. I den nationella trafikslagsövergripande planen för perioden 2014–2025, som den tidigare regeringen fattat beslut om, finns totalt 2 miljarder kronor avsatta till projektet om en östlig förbindelse i Stockholm för genomförande av utredningsarbete inklusive projektering. Även den så kallade Sverige-förhandlingen har i direktiven från den 1 juli 2014 i uppdrag att analysera och pröva möjliga finansieringslösningar för en östlig förbindelse i Stockholm. Sverige-förhandlingen ska slutredovisa uppdraget den 31 december 2017.

Regeringen överlämnade i höstas en infrastrukturproposition till riksdagen med förslag om en historiskt stor satsning på Sveriges infrastruktur. En övergripande utgångspunkt för propositionen är att en väl fungerande samhällsstruktur, där transportsystemet är en del, är grunden för tillgänglighet till bland annat jobb och bostäder i hela landet. I propositionen har också vissa prioriterade samhällsutmaningar, där transportsystemet spelar en stor roll, identifierats. Där lyfter regeringen fram investeringar i infrastruktur för ett ökat bostadsbyggande, för att förbättra förutsättningarna för näringslivet och för att förstärka sysselsättningen i hela landet. En viktig utgångspunkt är att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer och att miljö kvalitetsmålen ska nås.

I propositionen föreslog regeringen att de ekonomiska ramarna för nästa tolvåriga planperiod, 2018–2029, ska öka med drygt 100 miljarder kronor, till totalt 622,5 miljarder kronor. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens inriktning.

Den 23 mars 2017 beslutade regeringen om direktiv till åtgärdsplanering för perioden 2018–2029. Det innebär att Trafikverket har fått i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell trafikslagsövergripande plan för utveckling av transportsystemet och att länsplaneupprättarna ska ta fram förslag till länsplaner. Trafikverket ska presentera förslaget till ny nationell plan till Regeringskansliet, Näringsdepartementet, senast den 31 augusti 2017 och länsplaneupprättarna sina förslag till länsplaner senast den 31 januari 2018.

I åtgärdsplaneringen identifieras de åtgärder som bör prioriteras. I detta arbete kommer nya projekt och åtgärder att utredas och analyseras på både nationell och regional nivå. Den fråga Niklas Wykman tar upp avseende Östlig förbindelse i Stockholm bör beaktas i detta arbete. Jag vill därför inte föregripa denna process och uttala mig om enskilda åtgärder.

Anf. 2 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Det var en lång utläggning med många ord och meningar men med den väsentliga slutklämmen att ministern inte vill uttala sig. Då kan man undra varför det lät så mycket innan.

Herr talman! Givetvis kan jag som oppositionspolitiker säga att det här är den sämsta infrastrukturminister Sverige någonsin har haft, och detta är ett katastrofalt misslyckande. Men jag får då konstatera att förbindelsen har planerats sedan 1800-talet, så den sittande infrastrukturministern är inte exceptionellt dålig när det gäller den östliga förbindelsen. Frågan har varit med ett tag i Sverige. Det var stora tävlingar på 40-talet om hur förbindelsen skulle byggas och så vidare. Jag menar inte att regeringen i just denna enskildhet är katastrofalt dålig. Snarare har det funnits ett behov i Stockholmsregionen sedan 1800-talet och framåt som inte har mötts. Det är mer fråga om att ligga på, och det är dags att ta tag i frågan – särskilt med tanke på att Stockholmsområdet växer mycket.

Herr talman! Det är svårt att begära svar på hela interpellationen från Anna Johansson eftersom den i huvudsak tar fasta på pendlings betydelse för arbete. Interpellationen var också ställd till arbetsmarknadsministern. Det blir fler stockholmare, men det är inte säkert att arbetstillfällena dyker upp där bostäderna byggs. Därför är det viktigt med en sammanhållen och god infrastruktur i hela länet för att få det att fungera. Det är givetvis också fråga om att ha så miljöeffektiva transporter som möjligt, precis som infrastrukturministern nämner.

Det som många oroar sig för är att detta att projektet inte ska bli av blir ytterligare ett svek mot regionen, inte bara mot Nacka och Värmdö utan mot hela Stockholmsregionen i stort. Den oron vill ministern inte riktigt mildra i sitt svar. Tvärtom spär hon på oron att här väntar ytterligare ett svek mot Stockholmsregionen.

Detta är stockholmarna rätt trötta på. Det har varit mycket på den skalan med brytpunkter, uteblivna väginvesteringar, svek i fråga om turtäthet på Citybanan, flygskatt, 3:12-regler, hotet mot alla välfärdslösningar i huvudstadsregionen, utjämningskatten och så vidare.

Herr talman! Varför är det så farligt, Anna Johansson, att som politiker ibland föregripa arbetet? Det var en lång harang på temat bollen är rund, alla travlopp ska köras och så vidare. Sedan kokar det ned till att ministern inte vill föregå arbetet. Men jag tänker mig att det ändå är politikens kärna att föregå samhällsutvecklingen. Uppdraget man är tilldelad av väljarna är väl att peka på en riktning och vilja någonting.

Vad är statsrådets allmänna vilja? Vill statsrådet se en östlig förbindelse i Stockholm, eller sitter statsrådet helt i knät på Miljöpartiet, som tycker att det på sikt inte ska köras en enda bil i Sverige? Kan statsrådet tänka sig att det ska bli en östlig förbindelse? Skulle statsrådet bli glad om det blev en östlig förbindelse? Det vore ändå bra med någon form av indikation från statsrådets sida om detta.

Anf. 3 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Politik är både att vilja och att kunna, och politik är mer än något annat att prioritera. I den infrastrukturproposition som jag nämnde i mitt svar till Niklas Wykman redogörs för en del av inriktningarna för nästa planperiod. Där anges regeringens inriktning och vilja.

Däremot verkar det lite dumt att först ge Trafikverket ett uppdrag att väga olika angelägna objekt mot varandra och sedan föregripa arbetet med att själv peka ut att det och det objektet är viktigast. Det skulle också innebära att jag skulle få det hett om öronen. Det är inte bara Stockholm som upplever att infrastrukturen är eftersatt. Tvärtom upplever man i alla regioner i Sverige att just där är det eftersatt. Andra regioner brukar framhålla att Stockholm har fått så mycket. Vad som är sanning eller inte kan man naturligtvis diskutera, men vi kan konstatera att behoven och önskemålen på området vida överstiger till och med de nya och historiskt ambitiösa ramar som kommer att finnas tillgängliga. Det innebär att det kommer att bli ett hårt prioriteringsarbete.

Jag skulle naturligtvis kunna uttala mig specifikt om Östlig förbindelse, men det skulle per automatik innebära att det skulle förväntas att regeringen skulle uttrycka en uppfattning om andra objekt. Då hade vi inte behövt ge ett uppdrag till Trafikverket. Svaret är fortfarande att i nationell plan 2018 kommer det att framgå vilka objekt som regeringen har för avsikt att prioritera.

I propositionen är just arbetspendling och möjligheten till effektiva persontransporter mellan bostad och arbete en av de viktigaste inriktningarna. Infrastrukturen har en unik förmåga att vidga arbetsmarknadsområden, att binda samman orter med varandra och att skapa förutsättningar för företagsetableringar genom att företag får tillgång till en större massa av kompetens men också genom att den som söker arbete får tillgång till en större arbetsmarknad. Att infrastruktur bidrar till mer dynamiska arbetsmarknadsregioner är alltså ställt utom allt tvivel. Därför kommer sådana objekt som bidrar till arbetsmarknadsförstoringar och förbättrade pendlingsmöjligheter att prioriteras. Det ingår som en grundförutsättning i uppdraget till Trafikverket.

En annan, liknande prioritering handlar om bostadsbyggande. Sverige har i dag bostadsbrist i snart sagt alla kommuner. Nu byggs det mer än det gjorts sedan ungefär 40 år tillbaka, sedan miljonprogrammets dagar. Men under hela den borgerliga regeringsperioden byggdes det väldigt få bostäder, vilket i dag hämmar tillväxtpotentialerna inte minst i våra storstadsområden. Att väga in behovet av ny infrastruktur och koppla ihop det med bostadsbyggandepotential är ytterligare ett sätt att skapa effektiva transportmöjligheter för människor, inte minst i våra storstadsområden.

Jag kan tillägga att regeringen har utfäst en ny tunnelbanesträckning i Stockholm som jag tror skulle vara oerhört värdefull just för att öka pendlingsmöjligheterna.

Jag har inte hört vare sig Miljöpartiet eller någon annan uttrycka att man inte ska få köra en enda bil i Sverige. Däremot har hela regeringen ambitionen att fler resor ska företas med kollektivtrafik och med mer klimatsmarta och även mer yteffektiva lösningar än personbil. Det verkar Moderaterna inte så intresserade av, och det är tråkigt.

Anf. 4 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Det är ju befriande att vi känner igen oss i debattformatet. Det kom en sådan där oneliner som man lär ut på Bommersvik till alla flitiga socialdemokratiska partiarbetare. Här var det någonting om byggnadstakten under alliansåren och byggnadstakten nu.

Det är nog lite djupt vatten för Anna Johansson att ge sig ut på att tro att man ska ha samma byggtakt i den värsta finansiella och ekonomiska kris som världen har skådat sedan depressionen som i en högt brinnande högkonjunktur som den vi har nu. Jag tror inte att svenska folket är riktigt på Anna Johanssons sida i bedömningen att det är rimligt att tro att det ska vara på det sättet eller ens att det vore bra om det vore på det sättet. Men det får Anna Johansson ta med sina väljare och kursledningen på Bommersvik i fortsättningen.

Det som däremot oroar är att ministern inte kan ge något svar eller någon indikation. Ska sveket kring Citybanan upprepas? Det var utlovat 24 avgångar som blev 20 som blev 16. Det är en ständig nedmontering av kapaciteten i Stockholm.

Jag kommer från Kalmar, en fantastiskt vacker stad med många fina sidor och fantastiska människor. Men Kalmar är inte Sveriges huvudstad, och det går inte riktigt att jämföra ett land från Ystad och Kalmar till Kiruna, Boden och Östersund. Hela Sverige mår givetvis bra av att Sverige har en dynamisk, växande och kreativ huvudstadsregion. Därmed blir det olyckligt när Anna Johansson står här och ska ställa en bra, växande, trygg och stark huvudstad mot att man ska ha lösningar som fungerar i hela landet. Det är inte så politik eller samhällsbygge fungerar, att man ställer en region mot en annan region, utan det handlar om att man vill utveckla hela landet – och vår huvudstad, som är av betydelse för att det ska fungera i hela landet.

Vi är vad det verkar på väg mot ett svek till mot Stockholmsområdet. Som jag sa förut är Anna Johansson inte en katastrofal infrastrukturminister när det handlar om en östlig förbindelse. Det har man hållit på med sedan 1800-talet utan att färdigställa det, och det är mycket önskvärt att det blir färdigställt. Men Stockholmsfientligheten i den här regeringen totalt sett är rekordhög.

Det handlar om brytpunkten, alltså höjd inkomstskatt, som hårt drabbar Stockholmsregionen. Det handlar om nedmonteringen av RUT-avdraget som hårt drabbar Stockholmsregionen. Det handlar om en ovilja till väginvesteringar som hårt drabbar Stockholmsregionen. Det handlar om nedmonteringen av kapaciteten i Citybanan som hårt kommer att drabba Stockholmsregionen. Det handlar om flygskatt som kommer att drabba Stockholmsregionen. Det handlar om försämrade 3:12-regler som kommer att drabba Stockholmsregionen. Det handlar om den utredning av begränsningar av företagsamhet i välfärden som drabbar hela den välfärdsmodell vi har i Stockholmsregionen. Det handlar om utjämningskatten som skickar miljarder kronor till misskötta Göteborg och misskötta Malmö från välskötta Stockholmsregionen utan att det bidrar till att Sverige blir bättre. Den Stockholmsfientlighet som har bitit sig fast i hela regeringens politik är anmärkningsvärd och skadlig för hela Sverige.

Infrastrukturministern står här i dag och kan inte säga någonting positivt om Stockholmsregionen. Hon säger bara att hon inte kan säga någonting positivt om Stockholmsregionen, för då blir de sura i övriga Sverige. Då tror jag att hon gör en stor misstolkning av hur människor i Sverige är beskaffade. Det är klart att jag som bor i Stockholm och kommer från Kalmar vill att det ska bli bättre också i Kiruna. Den samhörigheten tror jag att vi har i vårt land. Vi måste inte ställa olika saker mot varandra utan kan vilja gå framåt tillsammans.

Anf. 5 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Stockholm är jätteviktigt för Sverige, men Stockholm är inte den enda delen av Sverige som har stora behov. Därför handlar det kanske inte så mycket om att ställa olika delar av landet mot varandra. Tvärtom framhåller regeringen vikten av att man ska kunna leva och verka i hela landet och att vi ska ha god tillgänglighet i hela landet. Det är till och med riksdagsbundet i de transportpolitiska målen. Det är det vi ska göra med infrastrukturpolitiken: tillgodose behovet av tillgänglighet i hela landet, inklusive storstadsområdena och inklusive Stockholm.

Jag tror att ganska många stockholmare uppskattar att det byggs fler bostäder. Det är nämligen ett av de riktigt stora problemen i den här regionen – det har byggts alldeles för lite under alldeles för lång tid.

Jag kan informera Niklas Wykman om att bostadsbyggandet sjönk som en sten i samband med att man tog bort subventionerna ganska tidigt efter att den dåvarande borgerliga regeringen tillträdde 2006. Det fanns något som kallades Odellplattor, där man hade påbörjat byggen av hus för att hinna innan de sista subventionerna togs bort. Sedan stod bostadsbyggandet väldigt mycket still.

I en lågkonjunktur kan man välja att boosta ekonomin genom att bygga fler bostäder när det annars finns risk att bostadsmarknaden hämmas. Man kan också välja att satsa mer på utbildningsinsatser för att rusta människor för en kommande högkonjunktur. Eller också kan man välja att fortsätta med ofinansierade skattesänkningar för dem som har de högsta inkomsterna. Det är ju det politik handlar om: att välja och prioritera.

Den här regeringen prioriterar annorlunda än den dåvarande borgerliga regeringen gjorde. Det är inget jag skäms över; tvärtom tror jag att många stockholmare uppskattar att vi nu ser till att välfärden får de resurser som behövs, att det blir färre barn i barngrupperna i förskolan och att det är betydligt fler lärare i skolan. Trots att det är fler elever i skolan är det högre lärartäthet. Jag tror att man uppskattar de tillskott som görs till förlossningsvården och sjukvården i Stockholm. Jag tror att de flesta stockholmare, precis som alla andra svenskar, vill ha en väl fungerande välfärd.

Det är inte heller så att man kan prioritera allt. Det tror jag att Niklas Wykman egentligen vet. Det finns inte pengar till att prioritera allt. Därför blir det med ofrånkomlighet så att olika objekt ställs mot varandra i en prioritering inför nästa nationella plan.

Citybanan är en egen historia. Den kommer att tillföra enormt mycket kapacitet. Däremot kommer man under en övergångsperiod att behöva använda Citytunneln för att avlasta när man ska göra ombyggnationer av gattningmidjan. Också det tror jag att Niklas Wykman egentligen vet. Men det är en annan interpellationsdebatt, så den kan vi väl ta vid ett annat tillfälle.

Stockholm är viktigt, men det betyder inte att Östlig förbindelse med självklarhet kommer att prioriteras i nästa nationella plan. Där ska vi prioritera de objekt som ger den högsta samhällsnyttan och som allra bäst bidrar till fler jobb i hela landet, ökad tillgänglighet, bättre klimatnytta och en god utveckling i Stockholm och resten av landet.

Anf. 6 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Stockholmsregionen får betala ett högt pris för ett vanskött Göteborg och ett vanskött Malmö, där vi ser hur utanförskap, kriminalitet, arbetslöshet och misslyckad integration får väldiga konsekvenser,

inte bara för kommunernas ekonomier utan också för hur människor mår och har det. Det sker en dränering av resurser från Stockholm för att finansiera en vanskött politik i Göteborg och Malmö.

Det finns nu en rädsla för att detta också ska gälla infrastruktursatsningar framöver – att mer resurser ska flyttas från Stockholmsregionen till socialdemokratiskt styrda kommuner i till exempel Malmö och Göteborg, en transferering som vore olycklig. Självklart ska vi ha goda infrastruktursatsningar i hela landet, men att på detta sätt riskera att utarma Stockholm är inte bra för Sverige.

Östlig förbindelse är bra för Nacka och Värmdö och för möjligheterna att pendla till jobb i Stockholmsregionen. Det är bra för hela Sverige att vi har en huvudstad och ett huvudstadsområde som fungerar på ett bra sätt och ger attraktiva jobb och boendemöjligheter för människor.

Herr talman! När Anna Johansson ska recensera den ekonomiska politiken blir det mycket olyckligt. Sverige har fått beröm från OECD, IMF, EU-kommissionen och Världsbanken, blivit utnämnt till The Nordic Light och fått pris för bästa finansminister. Listan kan göras hur lång som helst – hela omvärlden är överens om att den krishantering som skedde i Sverige tillhörde de absolut bästa i världen. Att Anna Johansson i efterhand skulle försöka göra den bättre på något sätt har jag mycket svårt att föreställa mig.

Se till att bygga Östlig förbindelse i stället för att tala om sådant som kanske inte stämmer!

Anf. 7 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag vet inte om Niklas Wykman har varit i vare sig Göteborg eller Malmö på senare tid, men jag kan rekommendera ett besök i båda städerna. Det är dynamiska, växande och framtidsinriktade städer, med mycket spännande statsbyggnad och när det gäller Göteborgsområdet en enorm tillväxt och faktiskt för närvarande lägre arbetslöshet än Storstockholm.

Detta tillhör inte vanligheterna; normalt sett brukar huvudstaden vara tillväxtmotor. Men i dagsläget är det faktiskt också Göteborg som drar ekonomin i Sverige, inte minst därför att det finns en hel del tillverkningsindustri. Den är inte alls borta utan bidrar i allra högsta grad till vår gemensamma välfärd.

Östlig förbindelse kanske är ett objekt som ska prioriteras. Man skulle möjligen kunna fråga sig varför den dåvarande regeringen inte gjorde det när den hade chansen i nationell plan 2014. Vi har för avsikt att vänta in Trafikverkets bedömningar. Vi har en expertmyndighet och har fullt förtroende för att den kan göra de avvägningar som behövs. Efter det ska vi självklart göra en politisk bedömning.

Jag kan också informera Niklas Wykman om att även Stockholms stad är socialdemokratiskt styrd. Om det är detta som skulle avgöra var infrastruktursatsningarna hamnar kan Niklas Wykman alltså vara alldeles trygg. Nu är det inte på det sättet vi prioriterar, utan målsättningen är att prioritera de objekt som ger förutsättningar för hög tillväxt, fler jobb och ett bättre klimat i hela landet. Det kanske inte alltid är fler bilvägar som bidrar till detta, men det tar vi ställning till våren 2018.

9 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 8 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Mikael Oscarsson har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen tänker vidta för att bygga ett fyrspår mellan Uppsala och Stockholm under kommande infrastrukturperiod.

Regeringen överlämnade en infrastrukturproposition till riksdagen i höstas med förslag om en historiskt stor satsning på Sveriges infrastruktur. I propositionen föreslog regeringen att de ekonomiska ramarna för nästa tolvåriga planperiod, 2018–2029, ska öka med drygt 100 miljarder kronor, till totalt 622,5 miljarder kronor. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens inriktning.

Den 23 mars 2017 beslutade regeringen om direktiv för åtgärdsplanering för perioden 2018–2029. Detta innebär att Trafikverket har fått i uppdrag att ta fram ett förslag till nationell trafikslagsövergripande plan för utveckling av transportsystemet och att länsplaneupprättarna ska ta fram förslag till länsplaner. Trafikverket ska presentera förslaget till ny nationell plan för Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 31 augusti 2017 och länsplaneupprättarna sina förslag till länsplaner senast den 31 januari 2018.

I åtgärdsplaneringen identifieras de åtgärder som bör prioriteras. I detta arbete kommer nya projekt och åtgärder att utredas och analyseras på både nationell och regional nivå. Den fråga Mikael Oscarsson tar upp avseende fyrspår mellan Uppsala och Stockholm bör beaktas inom detta arbete. Jag vill därför inte föregripa denna process och uttala mig om enskilda åtgärder.

Anf. 9 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Tack för svaret, infrastrukturministern!

Detta handlar inte om att föregripa Trafikverket utan om att se till att Trafikverket har rätt medel så att fyrspår kan byggas. I Upsala Nya Tidning den 16 maj säger den ansvariga projektledaren att Trafikverket har starka önskemål om att bygga fyrspår mellan Uppsala och Stockholm. De förstår precis vilka vinster detta skulle medföra för arbetsmarknadsregionen, pendlarna och miljön, men det är pengarna som saknas.

Ministern säger att man ökar budgeten med över 100 miljarder – det är bra. Vi kristdemokrater matchar detta i vår budget. Men borde man inte prioritera den trafiksträcka som är landets mest trafikerade?

Fakta i målet är att 16 000 personer åker till Stockholm varje dag, och 7 000 åker norrut – sammanlagt 23 000, alltså. Detta är en sträcka som dras med problem i form av förseningar, trots att den är den mest trafikerade i landet.

Jag tror att infrastrukturministern har märkt, kanske när hon ska flyga till Göteborg, att det är minst fyrspår till Arlanda. Men sedan är det bara två spår. Pendeltågen, med många stopp, fjärrtågen och godstågen trafikerar exakt samma spår. Infrastrukturministern har säkert märkt att det inte går att köra om på den här sträckan, så man måste anpassa sig efter det långsammaste tåget.

Nuvarande spårkapacitet svarar inte upp mot behoven i en växande huvudstadsregion; man slår i taket inom en tioårsperiod. Det är där frågan kommer in. Redan nästa vår ska ni fastställa infrastrukturplanen, och det

som inte finns med där kommer inte att byggas förrän efter 2030. Så det är jätteviktigt att regeringen tar ställning och inser fakta i målet.

Det finns nämligen en självklar lösning på dessa problem, och den stannas fyrspår, herr talman. Med fyra spår på hela sträckan mellan Uppsala och Stockholm kan såväl godståg och fjärrtåg som pendeltåg trafikera sträckan samtidigt. I dag kan som mest åtta tåg per timme åka, men med fyrspår skulle kapaciteten öka med 75 procent. Fjorton tåg skulle kunna gå varje timme.

Detta stöds inte bara av Uppsala, utan 7 av 21 län har redan tagit ställning och säger att detta hindrar inte bara Uppsala och Stockholm utan även Dalarna, Gävleborg och alla län norrut. Om vi vill att bostäder ska byggas och att arbetsmarknadsregionen ska fungera är detta alltså en jätteviktig fråga. Det duger inte att bara ducka, utan man måste ta till sig fakta och förstå att de ansvariga utredarna på Trafikverket redan är klara över att detta går ihop sig. De har räknat ut att man på tio år har sparat in pengarna, infrastrukturministern. Detta är en väldigt viktig investering.

Frågan är var regeringen står i frågan om fyrspår mellan Uppsala och Stockholm. Kommer man att satsa på detta i nästa infrastrukturplan?

Anf. 10 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! I Sverige planerar vi infrastruktur på det sättet att vi har en rullande tolvårsplan, som vi så att säga rullar framför oss genom att vi fattar beslut om en ny planperiod vart fjärde år.

Den senast beslutade nationella planen antogs av regeringen 2014. Då var det inte den här infrastrukturministern utan en moderat infrastrukturminister. Beslutet byggde på en infrastrukturproposition som den dåvarande regeringen hade fattat beslut om. Där finns inga pengar avsatta till fyrspår mellan Uppsala och Stockholm.

Vi lider just nu av att vi har underinvesterat i järnväg under ganska lång tid. Det har gällt både brister i nyinvesteringar och kanske i ännu högre grad att man satsat alldeles för lite på underhåll. Det är inte bara den tidiga borgerliga regeringen som är skyldig till detta, utan ansvaret åvilar regeringar tillbaka i tiden också.

Det är ändå lite anmärkningsvärt att den dåvarande finansministern, som alldeles nyss hyllades här, på fullt allvar påstod att Sverige hade överinvesterat i järnväg. Det är möjligt att detta avspeglas i de prioriteringar som gjordes i den nationella planen 2014.

Nästa tillfälle för en regering att fatta beslut om en nationell trafikslagsövergripande plan är 2018. Det tillfället har den här regeringen för avsikt att utnyttja. Däremot har jag inte för avsikt att föregripa det arbetet genom att lova att det ena eller andra objektet ska prioriteras, för det skulle omöjliggöra en samlad bedömning av hela behovet i hela landet vid det tillfället.

Detta är naturligtvis inte detsamma som att säga att Östlig förbindelse, fyrspår till Uppsala eller något annat av alla de objekt som det interpelleras om i riksdagen skulle vara oviktiga eller inte prioriterade. Det är ett uttryck för att vi följer den process som finns när det gäller infrastrukturplanering i Sverige.

Regeringen kommer att återkomma våren 2018 med de prioriteringar vi avser att göra för nästa planperiod, 2018–2029. Men om man är missnöjd med att fyrspår till Uppsala inte finns med i den nuvarande nationella

planen får man nog gå till någon annan med det missnöjet. Det här behovet har ju inte uppstått sedan 2014, utan det var ganska välkänt redan då.

Prot. 2016/17:122
9 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 11 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Det är noterbart: Det är alltid någon annans fel. Jag kan dock upplysa infrastrukturministern om att det faktiskt är hon själv som är infrastrukturminister, och det är faktiskt regeringen som är regering.

Beslut som fattas nästa vår är av avgörande betydelse. Om planeringen för fyrspår inte finns med då, hamnar det först efter 2030. Det skulle vara väldigt skadligt.

Detta med bostäder är väldigt viktigt att lösa. Det råder stor brist på bostäder i den här regionen. Det finns en speciell utredare som jobbar med detta. Han har särskilt påpekat att detta med fyrspår är viktigt om vi ska klara målen.

Bara i Uppsala och Arlanda beräknas det på sikt kunna byggas upp till 100 000 nya bostäder. I de södra delarna av Uppsala planerar man för 45 000 bostäder. Fyrspår skulle kunna möjliggöra ett nyöppnat stationsläge i Bergsbrunna, strax söder om Uppsala. I Knivsta planerar man för minst 10 000 fler pendlingsbara bostäder.

Ska Sverige fungera och ha fortsatt bra ekonomisk utveckling måste vi ha bostäder, och det måste vara möjligt att kunna pendla. Då är det dålig planering och framförhållning att inte se att Sveriges mest trafikerade järnväg slår i kapacitetstaket.

Detta handlar inte om att jag som riksdagsledamot från Uppsala står här och talar för min sjuka mor, utan detta är en stor angelägenhet för en stor del av Sveriges län. Därför är det viktigt att inte bara säga att detta skulle någon annan ha gjort för fyra, åtta eller tio år sedan.

I dag är dagen då regeringen måste inse att den ansvariga myndigheten själv räknar hem detta. Den ansvariga myndigheten kan dock inte genomföra detta på egen hand, utan man måste få order från regeringen.

Anna Johanssons partikamrat i Uppsala, länsrådet Bertil Kinnunen säger – det är inte alltid vi i Kristdemokraterna gillar högläsning av vad någon socialdemokrat sagt i talarstolen, men jag tycker faktiskt att det här förtjänar att bli hört – att det finns ”en enorm ekonomisk och miljömässig potential i det här projektet”, och det kräver att Trafikverket får klartecken att genomföra det. Han säger samma sak som jag, nämligen att Trafikverket menar att den här investeringen skulle betala sig på tio år i restidsvinster. ”Det blir fler bostäder, fler jobb och minskade utsläpp i ett sammanhållet och mer konkurrenskraftigt Sverige”, säger Bertil Kinnunen. Han har rätt.

Det är viktigt att regeringen, som har ansvaret, nu tar till sig de goda argumenten för att ta med fyrspår i den plan som ska fastslås redan nästa vår. Jag vill komma tillbaka till min fråga: Vilka åtgärder vill regeringen och den ansvariga ministern Anna Johansson vidta för att fyrspår mellan Uppsala och Stockholm ska kunna komma till stånd under kommande infrastrukturplanepriod?

Anf. 12 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är detta vi kommer att berätta när vi fattar beslut om nästa planperiod våren 2018. Det pågår ju ett arbete med förstudier och projektering av den här sträckan.

Jag kan konstatera att förutsättningarna för att bygga bland annat fyrspar mellan Stockholm och Uppsala och andra angelägna objekt runt om i landet har ökat dramatiskt med en socialdemokratisk och miljöpartistisk regering, som faktiskt har ökat ramarna med 100 miljarder, vilket naturligtvis kommer att innebära stor skillnad jämfört med den nuvarande planen.

Vilka objekt som ska prioriteras kommer vi att återkomma till våren 2018. Det är Trafikverket som har fått uppdraget att utifrån ett antal kriterier, bland annat bostadsbyggande, arbetsmarknadsregionförstoringar, klimatnytta och naturligtvis också samhällsekonomiska kalkyler, lägga fram ett förslag som regeringen sedan ska bearbeta och ta slutlig ställning till våren 2018.

Det är möjligt att Bertil Kinnunen och Mikael Oscarsson får rätt också i den bemärkelsen att detta ska prioriteras framför andra objekt. Men för att kunna göra den bedömningen behöver man få en helhetsbild, och det är precis detta som Trafikverket nu har fått i uppdrag att göra. Jag ser mycket fram emot Trafikverkets förslag, som kommer i augusti. Sedan kommer jag också att träffa företrädare för alla Sveriges regioner för att försöka få en så bra bild som möjligt av vilka objekt som är angelägnast.

Sedan måste jag säga att det är glädjande att både kristdemokrater och moderater under den här mandatperioden har ett så stort engagemang i både järnväg och bostäder. Det välkomnas av den här regeringen. Det hade varit ännu bättre om detta engagemang hade funnits när ni hade regeringsmakten, men det är väldigt bra att det finns nu.

Anf. 13 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Jag kan glädja Anna Johansson med att jag har haft förmånen att vara riksdagsledamot i 19 år. Detta är sannerligen inte första gången som jag har talat i de här frågorna. Det är alltså inget nytt.

Fakta i målet är att vi behöver bygga vår andel av de 700 000 nya bostäder som behövs till 2025. Ska detta ske måste vi förstärka spårkapaciteten före 2030. Då måste planeringen börja redan i dag, och det måste finnas med som ett objekt i den nationella infrastrukturplan som regeringen beslutar om våren 2018. Det gäller att ha framförhållning.

Infrastrukturministern säger att hon ska prata med de olika regionerna. Men jag kan tala om att 7 av 21 län redan har tagit ställning för detta projekt. Detta är någonting som gynnar hela Sverige och som har stor betydelse för vår konkurrenskraft. Också internationellt sett är det någonting som hjälper Sverige.

UNT skrev om detta för en tid sedan. Då var rubriken: Pengarna räcker inte till fyrspar. Frågan, som jag skulle vilja ha svar på från infrastrukturministern, är: Hur är det med den saken? Räcker pengarna till?

Anf. 14 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Ja, det är precis det som Trafikverket har fått i uppdrag att titta på: Vad ska pengarna räcka till? Vilka av alla de angelägna och viktiga projekt och objekt som finns runt om i landet ska de räcka till?

Det handlar inte alls om att be för sin sjuka mor, utan det handlar om att regionalpolitiker, företag, kommunpolitiker och alldeles vanliga medborgare i hela landet ser att det finns behov. Det behöver byggas fler järn-

vägar. Det behöver bli bättre framkomlighet. Vi behöver utöka kollektivtrafiken. Vi behöver utveckla hela vårt transportsystem. Man pläderar för de angelägna objekt som man ser i sitt närområde. Det är inget konstigt. Det är fullständigt naturligt.

Trafikverket ska nu se vilka av alla dessa angelägna åtgärder som kommer att rymmas inom den historiskt stora ram som riksdagen har beslutat om för infrastrukturinvesteringar nästa planperiod. Innan Trafikverket har bedömt olika objekt i förhållande till varandra kan vi inte säga: Just det objektet ska bli av alldeles oavsett hur det kvalar in i förhållande till de andra. Det finns heller inget fog för att säga att det inte finns pengar. Pengar finns. Det finns 622 ½ miljard. Det är ganska mycket pengar. Men vad de ska räkna till kommer regeringen att fatta beslut om våren 2018. Den dåvarande regeringen fattade beslut 2014: Det fanns inte pengar till fyrspar mellan Uppsala och Stockholm. Jag hoppas kunna ge ett annat besked, men det återkommer jag med våren 2018.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2016/17:529 om öppna data

Anf. 15 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Erik Ottoson har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att inkludera kommuner och landsting i arbetet med att tillgängliggöra och använda öppna data.

Regeringen arbetar tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, för en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet. Inom stat och kommuner i Sverige finns stora mängder data som kan skapa stort värde för såväl det offentliga som näringsliv och privatpersoner. Jag delar därför Ottosons åsikt att det även är viktigt att kommuner och landsting deltar i arbetet med att tillgängliggöra och använda öppna data.

Regeringen vill snabba på arbetet med öppna data och har vidtagit en rad åtgärder för att ta steg mot en öppnare och mer innovativ offentlig förvaltning.

Den 16 juni 2016 fick Riksarkivet i uppdrag att bland annat förvalta och vidareutveckla den nationella öppna data-portalen samt webbvägledningen vidareutnyttjande.se. Portalen och vägledningen kan användas av alla offentliga aktörer, inklusive kommuner och landsting, för att underlätta tillgängliggörande och användning av öppna data.

Regeringen har beslutat om att sponsra tävlingen Hack for Sweden med finansiering under 2017. På Hack for Sweden tävlar innovatörer och kreatörer med att bygga smarta lösningar med hjälp av öppna data från offentliga aktörer. Allt fler kommuner deltar i tävlingen, och i år samordnade Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, tio kommuner som valt att delta. SKL:s undersökning E-blomlådan visar även att andelen kommuner som tillhandahåller öppna data ökat från 8 till 28 procent från 2014 till 2016.

Prot. 2016/17:122

9 juni

Svar på
interpellationer

Regeringen tog nyligen beslut om ett antal uppdrag i en satsning som ska accelerera utvecklingen på området. Bland annat har Tillväxtverket fått i uppdrag att främja användningen av öppna data och datadriven innovation. I uppdraget ingår att utveckla en plattform för utmaningsdriven innovation som offentliga aktörer kan använda till nya lösningar.

Statskontoret fick den 16 april 2014 i uppdrag att följa upp statliga och kommunala myndigheters arbete med att tillgängliggöra handlingar för vidareutnyttjande. Uppdraget ska slutredovisas senast den 19 januari 2018, och regeringen avser därefter att bedöma om det är lämpligt att vidta ytterligare åtgärder.

Anf. 16 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Vi är en liten grupp politiker som tycker att det är spännande med förvaltningspolitik. Och vi är en ännu mindre grupp politiker som tycker att det är spännande med digital förvaltningspolitik. Jag tänker därför börja med att förtydliga för eventuella åhörare vad öppna data egentligen är.

Öppna data är uppgifter som tillhandahålls i ett öppet format och som vem som helst när som helst kan avläsa i deras mest nya och uppdaterade form, gärna genom en maskin. På det viset kan man söka igenom stora mängder information för att få fram värdefull statistik eller hitta trender. Man kan till och med göra prognoser på grundval av de data som man kan komma åt. Den svenska statsförvaltningen och svenska kommuner och landsting sitter på enorma mängder data. Det är därför statsrådet och jag är här och diskuterar i dag.

Med detta sagt tänkte jag återigen tacka statsrådet för svaret. Vi har haft debatter tidigare i detta ämne. Jag upplever att statsrådet och jag i allt väsentligt drar åt samma håll. Det som framkommer i detta svar och som är nytt tycker jag också är bra.

Men jag skulle ändå vilja fråga statsrådet om vi inte gemensamt åtminstone skulle kunna öppna diskussionen om att ta detta vidare till nästa steg. Taktiken behöver öka. Som statsrådet beskriver har det i runda slängar tillkommit ytterligare 20 kommuner på två års tid som har valt att offentliggöra någon form av datasegment i form av öppna data. Den hastigheten är för låg. Om vi ska kunna vara den it-nation som vi alla tycker att vi borde vara måste den bli högre.

Då är frågan om det inte är dags att åtminstone börja snegla på lagstiftningsverktyget, bland annat för att det är svårt att samordna en väldig massa kommuner. Vi har 290 kommuner och ett gäng landsting och regioner. Jag vet inte hur många det var vid sista räkningen, för det blir regioner lite då och då – de slås samman. Men det är väldigt många som ska samordnas, och det är inte den enklaste uppgiften. Det är inte heller den enklaste uppgiften att entusiasmera alla dessa människor på en gång.

Då är frågan om det inte är dags att börja titta på offentlighets- och sekretesslagstiftningen och skapa det tredje alternativet, som inte är en offentlig handling som ska begäras ut och som inte är något sekretessbelagt och som därför inte ska lämnas ut, utan någonting som är öppet i utgångsläget. Det handlar om ett utrymme i lagstiftningen för vissa former av information som alltid ska vara tillgängliggjord i dataformat. Man får såklart titta på hur det ska gå till tekniskt och hur man ska avgöra vilka datasjok som ska ingå i en sådan lagstiftning.

Därför blir min fråga till statsrådet: Är statsrådet villig att börja titta på frågan om att lägga fram en sådan proposition för riksdagen?

I samband med detta kommer man att behöva göra vissa integritetsmässiga avvägningar. När väldigt mycket information om stora mängder människor blir offentliggjord – det kanske inte blir på personnivå men på så sätt att man kan skönja mönster – behöver man såklart göra integritetsmässiga avvägningar. Det skulle kunna göras i ett sådant utredningsarbete. Därför är jag väldigt intresserad av att höra statsrådets tankar på området.

Anf. 17 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Låt mig inledningsvis tacka Erik Ottoson för engagemanget i riksdagen i de frågor som handlar om digitalisering av den offentliga förvaltningen och öppna data. Det är oerhört värdefullt att den debatten väcks i den parlamentariska församlingen och att regeringen har press på sig att arbeta med de frågorna.

Vi har halkat efter på detta område. Det är märkligt med tanke på att Sverige har riktigt goda förutsättningar att jobba med öppna data. Med tanke på den långa tradition av öppenhet, transparens och offentlighet som präglat svensk förvaltning borde vi vara världsledande vad gäller öppna data. Det är vi inte, herr talman. Vi ser en tydlig trend under de senaste 10–15 åren: Vi har halkat efter i jämförelse med andra jämförbara länder.

Mot den bakgrunden har regeringen beslutat att öka takten, precis som Erik Ottoson också är inne på, och för ett par veckor sedan fattade vi beslut om ett paket som innebär uppdrag till flera statliga myndigheter att inom respektive ansvarsområde vidta de åtgärder som krävs för att öka takten när det gäller tillgängliggörande och vidareutnyttjande av öppna data.

Det är dock inte tillräckligt, herr talman, och därför har vi också bestämt oss för att göra oss till föremål för en extern utvärdering av OECD. Vi har nu finansierat och gett i uppdrag till OECD att utvärdera Sverige och Sveriges politik för öppna data och jämföra oss med jämförbara länder som har lyckats bättre.

Jag är övertygad om att denna utvärdering kommer att vara helt väglädande för hur vi sedan kan gå vidare och ta nästa steg i arbetet med öppna data. Jag utesluter inte heller att vi kommer att behöva använda oss av de verktyg som Erik Ottoson nämner vad gäller tvingande lagstiftning.

Det förvånar mig att det finns krafter i förvaltningen som ser öppna data som ett hot mot den personliga integriteten, för precis som Erik Ottoson säger kan vi faktiskt förena vidareutnyttjande av öppna data med ett skydd för den personliga integriteten. Det som krävs är styrning och samordning av den offentliga förvaltningen, och för min del är första steget att jobba med regeringens myndigheter och se till att de jobbar på ett ändamålsenligt sätt med öppna data.

Förutom de beslut som fattades för ett par veckor sedan kunde vi i budgeten för 2017 ta ställning för ett långsiktigt upplägg för finansiering av nationella digitala tjänster och nationella digitala grunddata. Med den här nya ordningen utbyter statliga myndigheter grunddata avgiftsfritt, vilket inte har gällt tidigare. Det är väldigt märkligt att vi har lagt energi på att statliga myndigheter ska betala avgifter till varandra för att använda grunddata som finns tillgängliga inom den svenska staten.

Vi anser att det här behöver utökas. Vi ser att avgiftsbelagda grunddata leder till en onödig offentlig administration och ökade kostnader för ärenden. Vi behöver också jobba sektorsspecifikt med öppna data, och därför gav vi Lantmäteriet i uppdrag att kartlägga nyttor och kostnader som uppstår på olika nivåer hos myndigheter och i samhället till följd av att myndigheten jobbar med öppna data.

Lantmäteriet har nyligen slutredovisat uppdraget och visar på många olika nyttor i hela samhället med öppna geodata. Detta är bara ett exempel inom en sektor.

Det här visar att vi kommer att fortsätta behöva jobba med finansieringsfrågorna. Det är naturligtvis frågor som bereds i Regeringskansliet inom ramen för budgetprocessen, och i slutänden är det politiska bedömningar som måste göras vad gäller prioriteringar i budgeten. Men det är helt klart att om vi ska ta nästa steg med öppna data är också finansieringsupplägget en central fråga för att öppna upp den svenska förvaltningen.

Anf. 18 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för det ytterligare svaret! Statsrådet har bäst styrning på sina myndigheter, och jag upplever att han återkommer lite grann till dem och de uppdrag som har getts till dem.

Det är bra uppdrag i allt väsentligt. Det som interpellationen i huvudsak gäller är dock hur vi får med kommunsektorn på tåget. Där kan de statliga myndigheterna självfallet vara en pådrivande kraft – absolut.

Om man går in på opnadata.se ser man att där finns ett flertal kommuner som har valt att dela med sig av information. Men det finns ett ganska stort problem. Jag satt och lekte lite grann med det här, för så nördig är jag, och konstaterade att de här kommunerna delar med sig av väldigt olika sorters data.

Om man tittar på geografiska data, som statsrådet är inne på, är det någon kommun som delar med sig av var man har parkeringsplatser, om det är p-skiva eller vad det för parkeringsavgift som gäller där. Någon annan är intresserad av att dela med sig var man har papperskorgar någonstans, och någon tredje är mer intresserad av att dela med sig av var man har motionsstråk någonstans.

Ingenstans kan man skapa de storfördelar som öppna data egentligen innebär om man lyckas offentliggöra liknande data i bred skala och framför allt i samma format, vilket är vad vi önskar uppnå.

Därför är just antalet kommuner som tillhandahåller öppna data i någon form ett lite förrädiskt mått. Jag tror att man kan fundera lite mer på att fördjupa hur man egentligen ska mäta hur långt vi har kommit. I min värld, när jag går in och tittar på detta, har vi egentligen inte kommit dithän att man faktiskt kan använda sig av detta, utan allting befinner sig fortfarande i sin linda, mer eller mindre på ruta ett.

Det finns lite olika sätt att angripa frågan. Jag tror att statsrådet är något viktigt på spåret när han talar om rädslan att offentliggöra saker på det viset. I dagsläget när någon begär ut en offentlig handling sker det ju en prövning av utlämningen, och då kan det hos byråkrater i största allmänhet finnas en viss trygghet i att man alltid behöver göra en prövning innan man lämnar ut en handling eller, om man behöver, sekretessbelägger den. Så är inte fallet med öppna data.

Jag tror att vi är lite överdrivet oroliga över detta. Som statsrådet säger är Sverige ett föregångsland när det gäller transparens och ska så förbli. Jag vet inte om statsrådet hann se det innan han klev upp i talarstolen, men på det temat gjorde jag en liten ploggrej och tog ett foto på mina anteckningar inför debatten, twittrade dem och taggade statsrådet, just i öppenhetens tecken. Jag tänkte att mina anteckningar inte kan vara så himla hemliga. Men i grunden tror jag att även vi politiker är ganska hemlighetsfulla gentemot varandra – mer än vi ibland behöver vara.

Jag tror att det finns en misstro att överbrygga just vad gäller information och öppna data som sådana. Självfallet ska vi inte i form av öppna data offentliggöra stora sjok med information som kan vara känslig. Men var vi har parkeringsplatser, papperskorgar och motionsstråk kan inte vara särskilt känsligt utan kanske snarare något som borde offentliggöras mer. Det kan gälla fastighetsgränser, väderdata och det ena och det andra.

Min fråga till statsrådet blir: Hur agerar regeringen för att se till att inte bara fler kommuner ägnar sig åt detta utan att de även ägnar sig åt att offentliggöra samma sorts data på samma sätt? Hur arbetar man för att överbrygga den misstro som jag tror att många känner gentemot en väldigt öppen regeringsform?

Anf. 19 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Det går inte att jobba med öppna data utan det som Erik Ottoson nämner, nämligen standardisering. Det är först när vi har en standardisering av öppna data som man kan vidareutnyttja dessa öppna data i utvecklingen av nya tjänster och produkter.

Det är klart att i ett land med en förvaltningsmodell som innebär en decentralisering till kommuner och landsting med långtgående kommunalt och regionalt självstyre och dessutom fristående myndigheter i den statliga förvaltningen har vi en del utmaningar som kräver en tydlig styrning och samordning från regeringen, något som saknats under de senaste 10–15 åren. Det är en viktig förklaring till att vi har tappat i position och halkar efter när det gäller öppna data.

Därför ska även dessa frågor belysas och utvärderas av en oberoende internationell aktör, OECD, och därefter får vi ett underlag för att vidta åtgärder för att komma åt dessa problem. Dessutom får de statliga myndigheter som har fått uppdraget också möjlighet att jobba med den kommunala sektorn. Vi för även en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting.

Det är viktigt att vi inte fastnar i en debatt om det kommunala självstyret. Användningen av öppna data och standardisering av digitala tjänster är inte ett hot mot det kommunala självstyret. Tvärtom skapar det snarare förutsättningar för effektivisering och innovation i den offentliga sektorn, vilket är helt nödvändigt om kommunsektorn ska klara av sina viktiga åtaganden gentemot medborgarna i framtiden. Här kommer vi också att behöva jobba mycket mer med Sveriges Kommuner och Landsting för att hitta gemensamma lösningar.

Herr talman! Återigen: Det här är inte reformer som är gratis. I slutändan är det därför en fråga om politiska prioriteringar i budgeten, och vi jobbar naturligtvis för att lyfta de fördelar som finns med satsningar på öppna data. Men det måste göras prioriteringar och avvägningar gentemot andra reformer.

Lagstiftningsvägen kommer vi också i framtiden att kunna påverka beteendet hos offentliga institutioner i större utsträckning, så jag utesluter inte den typen av metoder.

Anf. 20 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Tack till statsrådet för att han nämnde ordet ”budget”! Det påminde mig nämligen om en väldigt viktig sak just vad gäller transparens.

Att arbeta vidare med öppna data kan vara en av de viktigaste åtgärderna vi gör i modern tid för att komma till rätta med vad som kan upplevas som eller kanske till och med vara korruption.

Det finns exempel på kommuner som har valt att offentliggöra i princip hela sitt bokföringssystem. Vem som helst kan se i princip vartenda verifikat, varenda faktura och varenda utbetalning av kommunala skattemedel. Mer transparens än så tror jag att det är svårt att skapa. I de fall man har gjort detta kan man se tydliga effektiviseringar och att skattemedlen används på ett mer ansvarsfullt sätt, just eftersom det blir så mycket mer transparent.

Jag tror inte att man ska bära misstro i största allmänhet gentemot folk som bedriver kommunal verksamhet och tro att de försöker gödsla med pengarna. Men det blir en extra påminnelse när de verkligen vet att de har ögonen på sig. Det som sker med kommunala skattemedel blir direkt spårbart för privatpersoner, för medier, för revisorer och för andra.

Jag håller helt och hållet med statsrådet om att detta inte handlar om kommunalt självstyre i någon form av negativ bemärkelse utan snarare om spårbarhet och att som kommunal förvaltning eller statsförvaltning ta ansvar gentemot medborgarna på ett öppet sätt i många fall. Det handlar också om att tillgängliggöra information som har ackumulerats på grund av den statliga verksamheten och som kan skapa värden på andra ställen.

Jag ser fram emot arbetet som initierats inom OECD. Jag ser också fram emot framtida debatter med statsrådet och får tacka för denna gång.

Anf. 21 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack, Erik Ottoson, för denna viktiga debatt!

I dessa tider, då det finns krafter till och med i Sveriges riksdag som vill ifrågasätta det öppna samhällets alla delar – transparens och öppenhet i förvaltningen och rättsväsendets oberoende – och som till och med ser vissa europeiska länder som är på väg bort från rättsstatens och öppenhetens principer som förebilder, är det viktigt att de demokratiska och etablerade partierna jobbar för att förstärka transparensen och öppenheten i svensk förvaltning.

Därför finns det också en demokratisk aspekt med öppna data som vi ständigt måste understryka, och det är precis det som Erik Ottoson lyfte fram i denna debatt: att öppna data leder till att medborgare får mer insyn i den offentliga förvaltningen och större möjlighet att ställa politiker till svars för beslut som fattas på kommunal, regional och nationell nivå.

Detta är ännu ett argument för att vi måste investera i öppna data. Vi har normalt fokuserat mycket på innovationsaspekterna av öppna data, förutsättningarna att genom vidareutnyttjande av öppna data utveckla nya tjänster som kan utvecklas av näringslivet och förutsättningarna att i gemenskap med näringslivet effektivisera den offentliga förvaltningen. Men

vi får inte glömma bort den demokratiska aspekten, som handlar om medborgarnas delaktighet och som är en grundförutsättning för vår samhällsmodell och det sätt som vi lever på i Sverige.

Jag vill tacka för debatten. Jag kan lova Erik Ottoson att vi kommer att göra allt vi kan för att prioritera denna del av förvaltningspolitiken, och OECD:s utvärdering kommer att vara vägledande för regeringens arbete med öppna data.

Tack så mycket för diskussionen!

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2016/17:122

9 juni

Svar på
interpellationer

§ 11 Svar på interpellation 2016/17:531 om omlokalisering av myndigheter

Anf. 22 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Jonas Jacobsson Gjörtler har frågat mig vilka parametrar som ligger till grund för dels de myndigheter som jag och regeringen vill flytta, dels hur regeringen avgör till vilken ort utflyttningen sker. Jonas Jacobsson Gjörtler har vidare frågat mig på vilket sätt jag och regeringen avser att gå vidare i frågan.

I arbetet med ett Sverige som håller ihop är regeringens avsikt att fortsätta verka för att öka spridningen av statliga myndigheter över landet.

Utgångspunkten är att nya myndigheter i första hand bör lokaliseras utanför Stockholms län. Det är viktigt att det finns arbetstillfällen för tjänstemän och akademiker även utanför de större städerna. Regeringen fortsätter även arbetet med att omlokalisera befintliga myndigheter. I april beslutade regeringen att Statistiska centralbyrån ska lokalisera ytterligare verksamhet till Örebro. Det är ett steg vidare i arbetet med att öka den statliga närvaron över landet.

Valet av myndighet och ort hänger ofta ihop. Vägledande i arbetet med omlokaliseringar är att myndigheten ska ha bra möjligheter att bedriva verksamhet på den nya orten. Det kan ske till exempel genom kluster av myndigheter med likartad verksamhet.

Anf. 23 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Jag vill börja med att säga något generellt om landsbygdspolitik och landsbygdsutveckling.

Det som är allra viktigast för att landsbygden ska fungera och kunna växa av egen kraft är att rätt förutsättningar ges för jobb och tillväxt. Då handlar det ganska mycket om sänkta kostnader och lägre skatter, och mindre regelkrångel är därmed viktigare än höjda skatter och riktade bidrag.

Här vill jag ta tillfället i akt att påminna om att regeringen för en politik som skapar problem i detta avseende med redan genomförda skattehöjningar med 40 miljarder på jobb och tillväxt. Dessa kostnader blir extra tunga ok att bära för landsbygden. Vi ser också att regeringen går vidare med fler skadliga skatteförslag, som flygskatten. Man avser också att gå vidare med kilometerskatten.

Detta är viktigt att säga som en inledning. Frågan om omlokalisering av myndigheter är nämligen för viktig för att reduceras till ett verktyg för regeringen att kompensera delar av landet för de negativa effekter som den förda politiken skapar, för då riskerar vi att hamna i en situation som vi har varit i förr. Till exempel kompenserades regementsnedläggningar med en myndighetsflytt. Jag ser nämligen en stor risk för att en sådan politik slår tillbaka, alltså att en myndighetsflytt som inte genomförs på rätt sätt och av rätt skäl riskerar att bli ett dåligt exempel och att man får en rekyl i denna fråga.

Med detta sagt vill jag understryka att jag tycker att frågan om omlokalisering av myndigheter är viktig. Det finns många goda argument för att lokalisera myndigheter på andra ställen än i huvudstadsregionen.

För det första bör staten inte aktivt medverka till en centralisering av kvalificerade arbetstillfällen. Staten har ju ändå alltid ett antal kvalificerade arbetstillfällen kvar i huvudstadsregionen, och så kommer det alltid att vara. Då är det en poäng att sprida de arbetsplatser som inte måste ligga i Stockholmsområdet och se till att de finns någon annanstans.

För det andra gynnas tillväxten av att Sverige har fler tillväxtmotorer. Det kan bli bredare och mer attraktiva arbetsmarknader på fler ställen i landet. Myndigheter kan vara en viktig del i att bredda arbetsmarknadsregionerna och få in en annan typ av kompetens.

För det tredje är digitaliseringen en utveckling som gör att det blir mindre viktigt var myndigheten är placerad rent geografiskt.

För det fjärde kan man sänka kostnaderna, särskilt om man flyttar en lokalisering från centrala Stockholm någon annanstans.

Jag vill påpeka, som jag också gör i interpellationen, att detta inte automatiskt bör tolkas som en fråga som handlar om glesbygden, alltså att ställa Stockholm mot den riktigt glesa glesbygden. Det är inte så att man med automatik ska flytta myndigheterna långt ut i glesbygden. Men det finns ett behov av att flytta ut myndigheterna rent generellt.

139 myndigheter är placerade i Stockholm och ytterligare 10 i Uppsala och en del till i närområdet, vilket kan jämföras med de två andra storstadsregionerna, där det finns 4 myndigheter i Göteborg och 3 i Malmö och Lund. En lokalisering i något av de andra storstadsområdena gynnar naturligtvis inte bara just dessa kommuner, utan det gynnar även de kommuner som finns inom pendlingsavstånd. Det är en viktig komponent i detta. Det är alltså inte bara den ort där man placerar myndigheten som är viktig, utan man måste se detta i ett regionalt perspektiv.

Jag har ställt lite frågor om vilka parametrar som ligger till grund för omlokalisering av myndigheter, och det är för att jag tror att detta är viktigt. Man måste alltså omlokalisera myndigheter på ett genomtänkt sätt så att det blir en framgång och ett bra exempel och inte riskerar att slå tillbaka.

Jag vill gärna att statsrådet utvecklar lite vidare hur regeringen tänker kring detta.

Anf. 24 PÅL JONSON (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret på Jonas Jacobsson Gjörtlars viktiga interpellation!

Det är i dag knappt en kvarts miljon människor som jobbar inom statliga myndigheter, och ca 60 procent av myndigheterna har sitt huvudsäte i Stockholm.

De statliga myndigheterna kan naturligtvis erbjuda kvalificerade och intressanta tjänster, speciellt till personer med lång och gedigen utbildning. Sådana arbetstillfällen kanske är extra viktiga och attraktiva för län och kommuner som har en begränsad arbetsmarknad. Det skapar helt enkelt förutsättningar för människor att stanna kvar i eller återvända till ett län eller en kommun efter att de är klara med sin högskoleutbildning. Det är alltså mycket angeläget att vi diskuterar just utlokalisering av myndigheter.

Samtidigt har det riktats kritik mot omlokaliseringen av myndigheter. Man pratar om att det blir produktionsbortfall och svårt med personalförsörjning. Man diskuterar även att kostnaderna ibland blir högre än beräknat.

Riksrevisionen gjorde en granskning för några år sedan som pekade på en del av utmaningarna med utlokalisering av myndigheter. Man brukar räkna med att det tar mellan tre och fem år innan myndigheterna har återhämtat sig efter en omlokalisering.

Det alternativ som finns i stället för att utlokalisera en myndighet från början eller helt och hållet är att man omfördelar en myndighet som finns på flera olika verksamhetsorter, till exempel genom att omlokalisera huvudsätet eller generaldirektören. Detta kan ske rätt naturligt, till exempel när en ny generaldirektör ska rekryteras till en myndighet och generaldirektören vill bygga upp sin egen stab med egna kommunikationsavdelningar, rättsavdelningar och strategisk ledning.

Enligt Statskontorets utvärdering är det viktigt att tänka i termer av klusterbildningar när det kommer till lokalisering av myndigheter. Vi har framgångsrika exempel på detta kopplat till skogs- och jordbruksfrågor i Jönköping och även trafikfrågor i Borlänge.

I mitt eget län Värmland finns en stark kompetens och myndighetsnärvaro kopplat till krisberedskap och samhällssäkerhet, bland annat genom MSB, Rekryteringsmyndigheten och, till en del, Konsumentverket, Försvarshögskolans ledarskapscentrum och Centrum för klimat och säkerhet på Karlstads universitet.

Samlokaliseringen har varit bra för dessa myndigheters verksamhetsnytta och personalförsörjning. Detta kluster har påverkats av att ett antal arbetstillfällen inom MSB har flyttats från Karlstad till i huvudsak Stockholm. Samtidigt vet vi att området med totalförsvar och krisberedskap blir allt viktigare.

Jag vill fråga statsrådet två frågor. För det första: Hur avser han att gå vidare med arbetet för att stärka klusterbildningen inom myndigheterna? För det andra: Hur ser statsrådet på tanken att omlokalisera myndigheter som har befintlig verksamhet inom olika orter, om man flyttar generaldirektörer inom verksamhetsorterna snarare än att helt flytta ut nya myndigheter?

Anf. 25 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Låt mig inledningsvis framföra min uppskattning över det engagemang som Jonas Jacobsson Gjörtler och Pål Jonson visar i denna

fråga och som skiljer sig från den hållning som den moderata partiledningen har visat i frågan om omlokalisering av statliga jobb. Man har pratat nedsättande om ersättningsjobb och faktiskt om resten av landet.

Vi hörde precis en interpellationsdebatt där en moderat riksdagsledamot talade väldigt nedsättande om delar av vårt land och attackerade utjämningsystemet. Jag tror inte att Sverige vinner på att det parti som för närvarande är näst störst i riksdagen har en så tydlig Stockholmsfixering som man hör ibland, senast i den debatt som var tidigare här i kammaren.

Jag uppskattar verkligen att det finns moderata röster som vill se ett tydligare ansvarstagande från statens sida vad gäller lokalisering av statliga jobb än det ansvarstagande som vi såg under de åtta år då regeringen leddes av Fredrik Reinfeldt. Då hade vi en väldigt tydlig koncentrerings av de statliga jobben till Stockholm.

Det var den trenden vi hade i svensk förvaltning vid maktskiftet, och det var också detta som var bakgrunden till att vår regering bestämde sig för att bryta denna trend, välja en annan väg och styra myndigheterna för att öka spridningen av de statliga jobben och förstärka den statliga närvaron utanför Stockholm.

Ibland när man hör på debatten slås man av att en del aktörer tror att Sverige börjar i Täby och slutar i Huddinge, i bästa fall, eller kanske Nacka. Men Sverige är lite större än så. Den kompetens som våra statliga myndigheter behöver i form av utbildad personal och kunskap finns faktiskt också utanför Stockholmsområdet, som interpellanterna också understryker.

Vad vi gör just nu, herr talman, är att vi jobbar med att omlokalisera myndigheter från Stockholm till andra delar av landet. Samtidigt har vi skickat signalen till myndigheterna att när verksamhet ska utökas ska detta ske i andra orter än Stockholm. Det skedde senast i Lycksele, med 100 jobb via Arbetsförmedlingen – en stor förändring för en kommun som Lycksele.

Vi jobbar också med att i större utsträckning samordna och styra över myndigheternas lokaliseringsbeslut så att vi inte får effekter där flera myndigheter samtidigt överger en region och försvagar den statliga närvaron sett till helheten. Där krävs samordningsmekanismer.

Vad gäller omlokaliseringsarbetet har vi redan beslutat att omlokalisera E-hälsomyndigheten från Stockholm till Kalmar, Fastighetsmäklarinspektionen från Stockholm till Karlstad och Statistiska centralbyråns huvudsäte från Stockholm till Örebro. Här tänker vi i kluster – det är exakt detta vi jobbar med.

I Kalmar finns E-hälsoinstitutet, universitetsutbildningar inriktade på e-hälsa och delar av det privata näringslivet som jobbar med e-hälsfrågor, och då fanns det förutsättningar att bygga ett kluster kring e-hälsa, där E-hälsomyndigheten kunde spela en viktig roll.

I Karlstad finns Konsumentverket. Där kan man med kommande juridikutbildningar vid sidan om krisberedskapsfrågorna bygga ett kluster som handlar om konsumenträtt. I ett sådant bygge kunde Fastighetsmäklarinspektionen passa in.

I Örebro finns sedan tidigare en stor del av Statistiska centralbyråns verksamhet, och vi har utbildningar på universitetet som är inriktade på närliggande områden. Här finns också möjligheter till klusterbildning.

Exakt så kommer vi att fortsätta att jobba. Sammanhållningen är avgörande för Sveriges utveckling, herr talman. Den trend som vi hade bakom oss vid maktskiftet var inte bra, inte för staten och inte för sammanhållningen i vårt land.

En bättre spridning av de statliga jobben kommer att skapa förutsättningar för att upprätthålla tilliten till och legitimiteten för den svenska staten och kommer också att bidra till en mer jämn utveckling i vårt land.

Anf. 26 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för utvecklingen av svaret och resonemangen!

Den moderata uppfattningen när det gäller denna linje är tydligare än vad jag tycker att statsrådet ger sken av. Vi står till exempel bakom Landsbygdskommitténs betänkande, där denna fråga finns med.

Men självfallet är det så att det inom vårt parti, liksom i de flesta andra, finns en dragning mellan olika delar av landet. Det är kanske inte så konstigt att företrädare för kommuner eller delar av landet där myndigheter är lokaliserade i dag gärna vill att de finns kvar. Det tycker jag är ganska naturligt, och man får nog få räkna med att den diskussionen uppkommer.

Min syn på detta är klar, som jag redogjorde för tidigare. Jag tror att det är viktigt att staten tar ansvar här och inte bidrar till en centralisering av kvalificerade arbetstillfällen.

Som jag också underströk är det otroligt viktigt när man genomför en omlokalisering att det görs på rätt sätt. Att man säkerställer kompetensen inom myndigheten är viktigt för att det ska vara en attraktiv arbetsplats, men myndigheten måste också fungera för de verksamheter den är satt att reglera och påverka på andra sätt. Detta är helt avgörande. Om medborgarna tappar förtroendet och uppfattar det som att myndigheter flyttas för att kompensera för något annat och att kvaliteten brister riskerar vi att få en rekyl som går i den andra riktningen.

Jag tycker att perspektivet ibland, åtminstone i den allmänna debatten, handlar om att man flyttar för att kompensera för en annan negativ effekt. Det är ett ganska tråkigt perspektiv, för det utgår ifrån att en myndighetsflytt görs som något reaktivt, som plåster på såren för något problem som finns i den region dit verksamheten flyttar, och att man inte fokuserar på det som skulle vara bra ur myndighetens verksamhetsperspektiv och för medborgarna.

Vänd hellre på perspektivet! Tänk vilken nystart och nya möjligheter som kan öppnas när en myndighet flyttas till en region som kanske är mycket bättre lämpad för myndigheten än vad huvudstadsregionen är.

I stället för att säga att en region har problem och att den därför får en myndighet som compensation tycker jag att man bör säga: I den här regionen är ni bra på det här och det här, och då är det rimligt att myndigheter inom dessa verksamhetsområden lokaliseras här.

Jag anar en ton av detta från statsrådet, och det ser jag som positivt.

För att ta ett exempel har vi mycket livsmedelsproduktion i Skåne. De båda handelskamrarna Sydsvenska Industri- och Handelskammaren och Västsvenska Industri- och Handelskammaren har tittat på utflyttning av myndigheter och har ett intressant förslag: att man ska lägga Livsmedelsverket i till exempel Skåne.

Detta är intressant just därför att det handlar om att man bidrar med kvalificerade arbetsuppgifter. Förvisso är det brist på sådana i Skåne, men framför allt skulle det innebära nya och spännande möjligheter att utveckla myndigheten. Det är detta jag tror borde vara åtminstone en viktig del av kärnan i detta.

På samma sätt har de båda handelskamrarna resonerat när det gäller ett förslag som de också har: att flytta Kemikalieinspektionen till Västsverige, med hänsyn till att landets största kemikluster finns i just den regionen.

Jag hoppas att det är på detta sätt regeringen tänker framöver, alltså att det är på detta sätt man tar sig an frågan om omlokalisering av myndigheter. Om man ska göra ett seriöst arbete och säkerställa att detta blir lyckade exempel är det så man bör göra.

Det sista tror jag är otroligt viktigt. Om man gör det slarvigt, slumpmässigt eller dåligt på något annat sätt riskerar myndighetsflyttarna att bli just dåliga exempel som kan användas som retoriska tillhyggen för att stoppa andra flyttar eller omlokaliseringar längre fram.

Regeringen har därför ett stort ansvar för att se till att omlokaliseringar blir bra, av omsorg om myndigheterna och om dem som berörs av myndigheternas verksamheter, men också mer generellt för att inte riskera att skapa en rekyl som skulle medföra ökad centralisering i nästa steg.

Anf. 27 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! En av de viktigaste styrkorna i vårt land är sammanhållningen; det är små klyftor. Det är också viktigt med tilliten i samhället, tilliten mellan medborgare och offentliga institutioner men också den mellanmännsliga tilliten.

Herr talman! Jag minns när jag kom till Sverige som elvaåring och åkte mycket mellan Sandviken och Stockholm den första perioden. Jag minns verkligen att det slog mig att det var så små skillnader mellan Sandviken och Stockholm vad gäller serviceutbudet och den känsla som man fick av stadsbilden. Det var till och med så att mina släktingar åkte från Stockholm till Sandviken för att besöka äventyrsbadet där.

Det fanns ett kommunalt och statligt serviceutbud i hela landet som skapade likvärdighet vad gäller människors känsla och utvecklingen.

Den förra regeringen gjorde en del saker bra. Men på detta område – sammanhållningen i vårt land och likvärdigheten i vårt land – gick utvecklingen åt fel håll.

Forskningen visar också att när det gäller till exempel den statliga lokaliseringen gick den statliga centraliseringen och urbaniseringsvägen snabbare än övriga sektorer. Staten var alltså pådrivande under denna period vad gäller urbaniseringen och den minskade statliga närvaron runt om i vårt land.

Men i Stefan Löfvens regering gäller inte detta. I Stefan Löfvens regering ska staten ta ansvar för att hålla ihop Sverige. Vi vet våra begränsningar. Den statliga sektorn utgör bara 5 procent av den totala arbetsmarknaden. Men staten kan ändå ta ett ansvar.

Bara genom att omlokalisera myndigheter skickas signaler. När Arbetsförmedlingen meddelar, i och med regeringens nya politik, att de 100 nya jobben kommer att placeras i Lycksele skickas också signalen till svenskt näringsliv att vi tror på Lycksele, att vi tror på inlandet och att vi tror på sammanhållning i vårt land. Vi tror att det inte bara är Stockholm

som är loket i detta land utan att det också är Lycksele, Kalmar och de andra delarna av vårt land.

Därför är det viktigt att vi håller i detta nu och också gör det som Jonas Jacobsson Gjørtler och Pål Jonson talar om och genomför genomtänkta omlokaliseringar. Detta är inte plåster på såren. Det handlar om att det finns en kompetens också utanför Stockholmsområdet. Vi har goda utbildningsförutsättningar runt om i vårt land. Låt den svenska staten också dra nytta av detta. Vi har lägre lokalkostnader utanför Stockholm. Låt den svenska staten effektivisera genom omlokaliseringar.

Det är alltså viktigt att de omlokaliseringar som nu genomförs – och denna regering kommer att genomföra fler omlokaliseringar – görs till orter där det finns förutsättningar för klusterbildning, för samverkan med näringslivet och för samverkan med universitet och högskolor.

Jag är övertygad om att om vi nu gör detta – håller i detta och fortsätter på regeringens linje i denna fråga – kommer vi att kunna konstatera att vi har tagit några steg under denna mandatperiod för att förstärka sammanhållningen och likvärdigheten i vårt land. Det kommer att tjäna tilliten i vårt samhälle. I en utveckling där staten överger delar av vårt land, där medborgare i vissa regioner känner sig övergivna av den svenska staten, försvagas tilliten till de offentliga institutionerna med effekten att den mellanmänskliga tilliten försämras.

Detta är alltså inte bara en liten fråga om kompensation till regioner eller om effektivisering av statlig verksamhet. Det rör en mycket större fråga, och det är den mellanmänskliga tilliten i det svenska samhället. Där ska vi ta ansvar och bryta med den förra regeringens politik, som handlade om centralisering, urbanisering och koncentrerings till Stockholm.

Anf. 28 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för detta. Jag vill fortsätta där statsrådet slutade, med tilliten. Jag delar helt bilden att detta är otroligt viktigt. Vi ser hur denna spänning mellan stad och land och mellan det som man uppfattar som något slags centrum och det som man uppfattar som något slags periferi egentligen ökar i hela världen. Det är naturligtvis otroligt viktigt.

En annan sida av detta med tilliten är det som jag försöker beröra, nämligen att tilliten till att myndigheterna kan fungera på ett bra sätt är otroligt viktig. När omlokaliseringen görs är det alltså viktigt att den görs på rätt sätt för att inte skada tilliten till att man har myndigheter lokaliserade i flera delar av landet. Det är detta som är kärnan i min fråga.

Jag tror att vi är väldigt överens om att det är viktigt med omlokalisering och att de statliga jobben ska finnas i hela landet. Det gläder mig att vi är väldigt överens om det.

Jag håller gärna med om att det inte gjordes tillräckligt under den förra regeringens tid. Vi kan se att den tillväxt som skedde i statliga jobb huvudsakligen skedde i Stockholm. Det tycker jag inte var särskilt lyckat. Därför gläder det mig att det finns en bred samsyn om detta, bland annat från Landsbygdskommittén. Jag tror att vi behöver agera gemensamt i fråga om detta.

Prot. 2016/17:122
9 juni

Svar på
interpellationer

Jag tror att vi är åtminstone hyfsat överens om målet. Sedan handlar det om utförandet och hur man gör. Det är detta som min interpellation handlar om.

Jag har ställt frågor, och jag har fått bättre svar nu här i kammaren än i det skriftliga svaret. Men jag frågade om vilka parametrar som ligger till grund för de myndigheter som man vill flytta. Hur väljer man vilka myndigheter som ska flyttas och var de ska placeras?

Statsrådet har tagit upp detta med klusterbildning och att man tittar på det. Det låter positivt. Jag tror att det är en mycket viktig del av detta. Jag skulle kanske önska mig en lite tydligare presenterad systematik kring hur man jobbar med dessa processer. Om vi misslyckas med detta skadas också tilliten till hela det offentliga systemet och till myndigheternas funktion. Där vill vi inte landa.

Anf. 29 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Jag vill avslutningsvis tacka Jonas Jacobsson Gjörtler och Pål Jonson för en mycket bra diskussion. Detta är en viktig diskussion för den offentliga förvaltningen men också för samhället i stort.

Jag vill understryka att regeringen tror på genomtänkta omlokaliseringar som föregås av noggranna analyser, där analyser görs inte minst utifrån det kompetensförsörjningsbehov som respektive myndighet har och utifrån de förutsättningar som de orter som är tilltänkta som nya myndighetsorter har vad gäller kommunikationer, kompetensförsörjning och förutsättningar att bilda kluster.

Jag är övertygad om att den här typen av mer genomtänkta omlokaliseringar kan bidra till att också öka tillväxten i vårt land och skapa goda förutsättningar även för näringslivet att i samverkan med den svenska staten bidra till utveckling och tillväxt.

Jag tackar för en bra diskussion.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 8 juni

2016/17:564 Ridning som förebyggande friskvårdsarbete

av *Maria Stockhaus* (M)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2016/17:565 Arbetet med den nya jämställdhetsmyndigheten

av *Ewa Thalén Finné* (M)

till statsrådet *Åsa Regnér* (S)

2016/17:566 Fyrspår till Uppsala

av *Agneta Gille* (S)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 8 juni

2016/17:1544 Villkoren för skogsbruket

av *Gunnar Hedberg* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:1545 Arbetskraftbrist och regeringens agerande

av *Cecilia Widegren* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:1546 Väg 940 – ny Onsalaväg

av *Ola Johansson* (C)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:1547 Hedersrelaterat våld och förtryck

av *Thomas Finnborg* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:1548 Förarbevis för vattenskoter

av *Thomas Finnborg* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:1549 Rymningar från skyddade boenden

av *Thomas Finnborg* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:1550 Det småskaliga yrkesfisket

av *Johan Hultberg* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:1551 Förebyggande åtgärder mot mässling

av *Saila Quicklund* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:1552 Kemikalieskattens påverkan på entreprenörskap

av *Cecilie Tenfjord-Toftby* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:1553 Rätt till fortsatt ersättning

av *Hans Hoff* (S)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:1554 Näringslivspolitiska konsekvenser vid utebliven satsning på fyrspår mellan Uppsala och Stockholm

av *Gustaf Lantz* (S)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2016/17:1555 Tilläggsdirektiv till Parlamentariska public service-kommittén

av *Cecilia Magnusson* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:1556 Torsby flygplats

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:1557 Energieffektiva byggnader

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

Prot. 2016/17:122 § 14 Kammaren åtskildes kl. 10.27.
9 juni

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Olof Pilo

§ 1	Justering av protokoll.....	1
§ 2	Anmälan om ny riksdagsledamot	1
§ 3	Fastställande av dag för riksmötets start 2017/18.....	1
§ 4	Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
§ 5	Anmälan om faktagpromemorior	2
§ 6	Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 7	Ärenden för bordläggning.....	2
§ 8	Svar på interpellation 2016/17:526 om fler vägar till jobb	
	– östlig förbindelse i Stockholm	3
	Anf. 1 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	3
	Anf. 2 NIKLAS WYKMAN (M)	4
	Anf. 3 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	4
	Anf. 4 NIKLAS WYKMAN (M)	5
	Anf. 5 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	7
	Anf. 6 NIKLAS WYKMAN (M)	7
	Anf. 7 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	8
§ 9	Svar på interpellation 2016/17:527 om fyrspår till Uppsala	9
	Anf. 8 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	9
	Anf. 9 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	9
	Anf. 10 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	10
	Anf. 11 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	11
	Anf. 12 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	11
	Anf. 13 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	12
	Anf. 14 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	12
§ 10	Svar på interpellation 2016/17:529 om öppna data	13
	Anf. 15 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	13
	Anf. 16 ERIK OTTOSON (M).....	14
	Anf. 17 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	15
	Anf. 18 ERIK OTTOSON (M).....	16
	Anf. 19 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	17
	Anf. 20 ERIK OTTOSON (M).....	18
	Anf. 21 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	18
§ 11	Svar på interpellation 2016/17:531 om omlokalisering av myndigheter.....	19
	Anf. 22 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	19
	Anf. 23 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	19
	Anf. 24 PÅL JONSON (M)	20
	Anf. 25 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	21
	Anf. 26 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	23
	Anf. 27 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	24
	Anf. 28 JONAS JACOBSSON GJÖRTLER (M).....	25
	Anf. 29 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	26
§ 12	Anmälan om interpellationer.....	26
§ 13	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	27
§ 14	Kammaren åtskildes kl. 10.27.....	28